

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

10 ביולי 2023

969

כ"א בתמוז התשפ"ג

עמוד

הצעת חוק להרחבת הייצוג ההולם של קבוצות שונות בתאגידים ציבוריים וברשויות מקומיות
(תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023 112

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת:

הצעת חוק להרחבת הייצוג ההולם של קבוצות שונות בתאגידים ציבוריים וברשויות מקומיות (תיקוני חקיקה), התשפ"ג-2023*

תיקון חוק החברות 1. בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 -
הממשלתיות

(1) בסעיף 50א -

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "הדרונית" יבוא "או של מי שהוא בן האוכלוסייה החרדית, של מי שהוא בן האוכלוסייה הערבית, לרבות הצ'רקסית, של מי שהוא עולה חדש, ולייצוגם של בני שני המינים", ובסופו יבוא "לעניין זה, "בן האוכלוסייה החרדית" ו"עולה חדש" - כהגדרתם בסעיף 2א18;

(ב) בסעיף קטן (ב) -

(1) ברישה, במקום "שיקבע" יבוא "לאותה שנה כאמור בסעיף קטן (ה)";

(2) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) פעולות הדרכה של הגורמים המעורבים באיתור, בבחינה ובמיון של מועמדים לעבודה, לשם הפחתת חסמים הנוגעים לבני הקבוצות האמורות";

(ג) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) יעד הייצוג ההולם של קבוצה בשנה מסוימת כאמור בסעיף קטן (ב) יהיה השיעור של בני אותה קבוצה בגיל העבודה בקרב האזרחים והתושבים, לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כפי שפורסמו באתר האינטרנט של הלשכה בחודש אוקטובר בשנה שקדמה לה, ובשנת 2023 - בחודש נובמבר, לגבי השנה שקדמה לשנת הפרסום; לעניין זה, "גיל העבודה" - מגיל 18 עד גיל פרישת חובה כמשמעותו בסעיף 4 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004."

ד ב ר י ה ס ב ר

החרדית ולעולים חדשים. כמו כן נקבעה חובת ייצוג הולם בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות לבני שני המינים, לאנשים עם מוגבלות, למי שהוא או אחד מהוריו נולדו באתיופיה, לבני האוכלוסייה החרדית ולעולים חדשים. בעשור האחרון נוספה חובת ייצוג הולם בקרב עובדים בחברות ממשלתיות ובתאגידים שהוקמו בחוק המעסיקים יותר מ-50 עובדים, וכן ברשויות המקומיות לבני העדה הדרונית ולמי שהוא או אחד מהוריו נולד באתיופיה (ר'

החובה לתת ביטוי הולם לייצוגן של קבוצות אוכלוסייה שייצוגן בקרב העובדים במגזר הציבורי אינו כשיעורן באוכלוסייה הכללית מוסדרת בכמה דברי חקיקה. סעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן - חוק שירות המדינה), קובע חובת ייצוג הולם לבני שני המינים, לאנשים עם מוגבלות, לבני האוכלוסייה הערבית, לרבות הדרונית והצ'רקסית, למי שהוא או אחד מהוריו נולדו באתיופיה, לבני האוכלוסייה

* הצעת חוק מס' 1542/25/פ (מספר פנימי: 2198890); הועברה לוועדה ביום כ"ב באדר התשפ"ג (15 במרץ 2023).

1 ס"ח התשל"ה, עמ' 132; התשע"ח, עמ' 504.

2 ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

(ו) הדיריקטוריון יפרסם באתר האינטרנט של החברה הממשלתית, עד 31 בדצמבר בכל שנה, בשפות עברית וערבית, תוכנית שנתית לקידום ייצוג הולם, שתכלול בין השאר את יעד הייצוג ההולם לכל קבוצה לשנה הבאה ואת תכנון פעולותיה של החברה הממשלתית בשנה הבאה בעניינים אלה:

(1) העדפת העסקתם או קידומם של בני הקבוצות השונות, תוך פירוט היעדים לפי קבוצות ופירוט התפקיד, המשרה או קבוצת משרות והדרגה או קבוצת דרגות;

(2) ייעוד משרות לבני הקבוצות השונות, תוך פירוט היקפן מכלל המשרות הפנויות או שצפוי שיתפנו ופירוט סוג המשרות שייועדו כאמור;

(3) פנייה לרשימת גורמים העוסקים בשילובם בתעסוקה של מועמדים מקרב הקבוצות האמורות, שתפרסם נציבות שוויון ההזדמנויות בעבודה באתר האינטרנט שלה, לשם איתור מועמדים כאמור;

(4) פעולות הדרכה של הגורמים המעורבים באיתור, בבחינה ובמיון של מועמדים לעבודה, לשם הפחתת חסמים הנוגעים לקבוצות האמורות;

(5) תיעוד של כל אלה כפי שהיו באותה שנה והלקחים שהופקו מהם בהכנת התוכנית;

(א) תיעוד של יישום התוכנית השנתית, ובכלל זה של הנימוקים לעניין בחירת מועמדים למשרות פנויות;

(ב) פירוט העמידה ביעדי הייצוג ההולם של בני הקבוצות השונות בקרב כלל העובדים בחברה הממשלתית לפי מגוון המשרות והדירוגים בחברה הממשלתית;

(ג) פעולות הממונה על התעסוקה לפי סעיף קטן (ז).

(ז) הדיריקטוריון ימנה ממונה תעסוקה לעניין סעיף זה, ויכול שימונה נוסף על תפקידים אחרים שהוא ממלא, בהתחשב במספר המועסקים בחברה הממשלתית; ממונה התעסוקה יפעל בהתאם להנחיות מקצועיות של משרד העבודה בעניינים אלה:

(1) יקבל פניות של עובדים ושל החברה הממשלתית בנושא ייצוג הולם;

(2) ייזום פעולות להגברת המודעות לייצוג הולם והמידע לגביו וליישומו בקרב הממונים והעובדים, בשיתוף הגורמים הנוגעים בדבר;

ד ב ר י ה ס ב ר

הציבורי (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012, וחוק ייצוג הולם של בני האוכלוסייה החרדית ושל עולים חדשים בשירות הציבורי (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2016.

חוק להרחבת הייצוג ההולם של בני העדה האתיופית בשירות הציבורי (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, חוק להרחבת הייצוג ההולם של בני העדה הדרוזית בשירות

(2) בסעיף 50(ב), במקום "ולוועדה הנוגעת בדבר, אחת לשנה" יבוא "ולוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, עד 31 בדצמבר בכל שנה", והסיפה החל במילים "כמפורט להלן" - תימחק;

(3) בסעיף 60 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום פסקה (1) יבוא:

(1) בסעיף 50 -

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "הדירקטוריון יפעל", כאילו נאמר "מועצה של תאגיד שהוקם בחוק תפעל";

(ב) בסעיף קטן (ו), ברישה, במקום "הדירקטוריון יפרסם", כאילו נאמר "המועצה תפרסם";

(ג) בסעיף קטן (ז), במקום "הדירקטוריון ימנה", כאילו נאמר "המועצה תמנה";

(ב) בסעיף קטן (ב), בהגדרה "מועצה", אחרי "סעיף 50(א)" יבוא "עד (ז)".

2. בפקודת העיריות³, בסעיף 173 -

(1) בסעיף קטן (א) -

(א) האמור בו יסומן כפסקה (1), ובה, אחרי "שהוא בן העדה הדרוזית" יבוא "או של מי שהוא בן האוכלוסייה החרדית, של מי שהוא בן האוכלוסייה הערבית, לרבות הצ'רקסית, של מי שהוא עולה חדש, ולייצוגם של בני שני המינים", והסיפה החל במילים "הוראות סעיף זה" - תימחק;

(ב) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) הוראות סעיף זה יחולו לגבי בני העדה הדרוזית, בני האוכלוסייה החרדית ובני האוכלוסייה הערבית, לרבות הצ'רקסית, בעירייה שבתחומה 200,000 תושבים לפחות, ובעירייה שבתחומה מספר תושבים קטן מהאמור - אם יותר מעשירית מהתושבים הם בני אותה קבוצה.

(3) בסעיף קטן זה, "בן האוכלוסייה החרדית" ו"עולה חדש" - כהגדרתם בסעיף 15 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959⁴;

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע לקבוע כי יעד הייצוג ההולם ייקבע בהתאם לשיעורם של בני קבוצת האוכלוסייה שהם בגילי העבודה - הטווח שמגיל 18 עד גיל 67, שהוא גיל פרישת חובה - בקרב כלל האזרחים והתושבים. היעד יחושב לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שיפורסמו בחודש אוקטובר בכל שנה, ובשנה הראשונה לתחילת ההסדר המוצע - בחודש נובמבר (סעיף 1(1)(ג)). לגבי רשויות מקומיות יחושב היעד לפי השיעור כאמור בקרב

נוכח ייצוגם המועט של בני האוכלוסייה החרדית ובני האוכלוסייה הערבית בקרב העובדים בגופים ציבוריים נוספים, וכדי להשלים את חובות הייצוג ההולם לעולים חדשים ולבני שני המינים, מוצע להרחיב את החובה האמורה לגבי מי שנמנים עם קבוצות אלה לחברות ממשלתיות, לתאגידים שהוקמו בחוק ולרשויות מקומיות, ובכלל זה לחברות עירוניות ולחברות בת עירוניות (סעיף 1(1)(א) ו-(ב) ו-(3) וסעיף 1(2), 2) ו-(5)).

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197: ס"ח התשפ"ג, עמ' 284.

⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) עירייה תפעל לקידום ייצוג הולם בקרב עובדיה בהתאם ליעד לאותה שנה כאמור בסעיף קטן (ז), ולשם כך תפעל, בין השאר, בדרכים האמורות בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג).";

(3) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד1) לשם קידום הייצוג ההולם העירייה תנקוט גם פעולות הנחיה והדרכה של הגורמים המעורבים באיתור, בבחינה ובמיון של מועמדים לעבודה, לשם הפחתת חסמים הנוגעים לבני הקבוצות האמורות בסעיף קטן (א).

(ד2) יעד הייצוג ההולם של קבוצה בשנה מסוימת כאמור בסעיף קטן (א1) יהיה השיעור של בני אותה קבוצה בגיל העבודה בקרב האזרחים והתושבים שהם תושבי אותה עירייה לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כפי שפורסמו באתר האינטרנט של הלשכה בחודש אוקטובר בשנה שקדמה לה, ובשנת 2023 - בחודש נובמבר, לגבי השנה שקדמה לשנת הפרסום; לעניין זה, "גיל העבודה" - מגיל 18 עד גיל פרישת חובה כמשמעותו בסעיף 4 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004⁵.

(ד3) העירייה תפרסם באתר האינטרנט שלה, עד 31 בדצמבר בכל שנה, בשפות עברית וערבית, תוכנית שנתית לקידום ייצוג הולם, שתכלול בין השאר את יעד הייצוג ההולם לכל קבוצה לשנה הבאה ואת תכנון פעולותיה של העירייה בשנה הבאה בעניינים אלה:

(1) העדפת העסקתם או קידומם של בני הקבוצות השונות, תוך פירוט היעדים לפי קבוצות ופירוט התפקיד, המשרה או קבוצת משרות והדרגה או קבוצת דרגות;

(2) ייעוד משרות לבני הקבוצות השונות, תוך פירוט היקפן מכלל המשרות הפנויות או שצפוי שיתפנו ופירוט סוג המשרות שיועדו כאמור;

(3) פנייה לרשימת גורמים העוסקים בשילובם בתעסוקה של מועמדים מקרב הקבוצות שתפרסם נציבות שוויון ההזדמנויות בעבודה באתר האינטרנט שלה, לשם איתור מועמדים כאמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

מהתושבים אך לא יותר ממחציתם הם בני העדה הדרוזית (סעיף 1(2) ו-(3)).

לשם הגשמת יעד הייצוג ההולם מוצע לחייב דירקטוריון של חברה ממשלתית, מועצה של תאגיד שהוקם בחוק ורשות מקומית לפרסם בכל שנה עד 31 בדצמבר, בשפות העברית והערבית, תוכנית שנתית כפי

תושבי הרשות המקומית, ולגבי רשות מקומית שבה פחות מ-200,000 תושבים - חובת הייצוג ההולם של בני העדה הדרוזית, בני האוכלוסייה החרדית ובני האוכלוסייה הערבית, לרבות הצ'רקסית, תחול רק אם שיעור קבוצה זו בקרב כלל תושבי הרשות המקומית עולה על עשירית (לעומת הדין כיום, שקובע כי ההוראות חלות לגבי בני העדה הדרוזית רק בעירייה שבתחומה למעלה מעשירית

⁵ ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

(4) פעולות הדרכה של הגורמים המעורבים באיתור, בבחינה ובמיון של מועמדים לעבודה, לשם הפחתת חסמים הנוגעים לקבוצות האמורות;
(5) תיעוד של כל אלה כפי שהיו באותה שנה והלקחים שהופקו מהם בהכנת התוכנית:

(א) תיעוד של יישום התוכנית השנתית, ובכלל זה של הנימוקים לעניין בחירת מועמדים למשרות פנויות;

(ב) פירוט העמידה ביעדי הייצוג ההולם של בני הקבוצות השונות בקרב כלל העובדים בעירייה לפי מגוון המשרות והדירוגים בעירייה;
(ג) פעולות הממונה על התעסוקה לפי סעיף קטן (4ד).

(4ד) העירייה תמנה ממונה תעסוקה לעניין סעיף זה, ויכול שימונה נוסף על תפקידים אחרים שהוא ממלא, בהתחשב במספר המועסקים בעירייה; ממונה התעסוקה יפעל בהתאם להנחיות מקצועיות של משרד העבודה בעניינים אלה:

(1) יקבל פניות של עובדים ושל העירייה בנושא ייצוג הולם;

(2) ייוזם פעולות להגברת המודעות לייצוג הולם והמידע לגביו וליישומו בקרב הממונים והעובדים, בשיתוף הגורמים הנוגעים בדבר;

(4) בסעיף קטן (ו), במקום "אחת לשנה" יבוא "עד 31 בדצמבר בכל שנה", במקום "ולוועדה הנוגעת בדבר" יבוא "ולוועדת העבודה והרווחה של הכנסת" והסיפה החל במילים "כמפורט להלן" - תימחק;

(5) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ז) הוראות סעיף זה יחולו בשינויים המחויבים על חברה עירונית וחברת בת עירונית כהגדרתן בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, וכן על כל חברה שמוקמת לפי סעיף 249(30)."

ד ב ר י ה ס ב ר

הקבוצות האמורות. כמו כן יתוארו בתוכנית השנתית הפעולות שנעשו בשנה החולפת לקידום הייצוג ההולם, ובפרט בעניינים אלה, ופעולות הממונה על התעסוקה (סעיפים 1(ג) ו-2(3)).

כיום הדיווח לכנסת על ייצוג הולם בגופים שבהם עוסקת הצעת החוק נמסר לשתי ועדות שונות, לפי קבוצות האוכלוסייה שלגביהן נמסר הדיווח. מוצע לקבוע כי כל הדיווחים לפי החוק יימסרו לוועדת העבודה והרווחה (סעיפים 1(2) ו-2(4)).

שיפורט להלן, וכן למנות ממונה תעסוקה שיקבל פניות של עובדים בנושא ייצוג הולם וייוזם פעילויות להגברת המודעות לייצוג הולם. בתוכנית השנתית יפורטו לגבי השנה הבאה יעד הייצוג ההולם לכל קבוצה ופעולות מתוכננות להשגת היעד בדרך של ייעוד משרות, העדפה מתקנת, פנייה לגופים העוסקים בקידום תעסוקת בני הקבוצות השונות לשם איוש משרות, כפי שתפרסם נציבות שוויון ההזדמנויות בעבודה, או פעולות הדרכה למי שעוסקים מטעם הגוף באיתור ובמיון של מועמדים לעבודה לשם הסרת חסמים משילובם של בני

יוזמים: חברי הכנסת משה גפני, יעקב אשר, יצחק פינדרוס

